



Utbildnings- och forskningsavdelningen
Evelina Sköld
Chef

Yttrande

Diarienummer 21/23
2021-04-14

Utbildningsdepartementet
u.remissvar@regeringskansliet.se
U2021/00301

Ökad kvalitet i lärarutbildningen och fler lärare till skolan

Kungl. Musikhögskolan i Stockholm, KMH, anser det lovvärt att regeringen satsar på att få fler behöriga lärare till skolan. KMH ställer sig dock frågande till flertalet av förslagen i promemorian.

KMH:s yttrande fokuserar främst på promemorians förslag som kan komma att påverka de utbildningar vi erbjuder, vilka är ämneslärarutbildning mot gymnasieskolan och kompletterande pedagogisk utbildning.

Förslag på egen förordning kräver tydliggörande

Som promemorian belyser finns det idag flera olika vägar in till läraryrket beroende på tidigare erfarenheter och utbildning. Att förstå vilka vägar som finns för den som vill bli lärare eller för den delen för lärosätena att tillämpa reglerna som styr utbildningarna är inte helt enkelt. KMH är tveksam till förslaget till en egen förordning till lärare och förskollärare. Vår uppfattning är att konsekvenserna av den reglering och styrning som skrivs fram behöver utredas ytterligare, särskilt vad gäller om de ska tillämpas utöver de krav som anges i examensordningen i högskoleförordningen.

De föreslagna bestämmelserna riktar sig mot lärosätet och styr – till viss del – innehållet i utbildningen. Som tidigare gäller de allmänna krav som anges i högskolelagen (1992:1434) och de krav som anges i examensbeskrivningarna i högskoleförordningen. KMH hade gärna sett ett resonemang i promemorian kring hur reglerna är avsedda att tillämpas i förhållande till kraven på examen – och innan dess – i tillgodoräknandeärenden. Innebär t.ex. kravet på att den del av den verksamhetsförlagda utbildningen som ska fullgöras vid en övningsskola att påverka beslut om tillgodoräknande av yrkesverksamhet eller för beslut om examen?

Förslag om förkortad KPU ifrågasätts

KMH är starkt kritisk till en förkortad KPU. Det går redan idag att tillgodoräkna tidigare relevant akademisk utbildning som implicit innebär en förkortad KPU. Snarare behöver utbildningen individanpassas utifrån de kunskaper studentens tidigare akademiska utbildning har erbjudit, till exempel inom ämnesdidaktik i relation till utbildningsvetenskaplig kärna, UVK.

Ger ökad styrning ökad kvalitet?

KMH anser därtill att en alltför omfattande styrning genom en egen förordning med ytterligare krav, åtminstone initialt, kommer att öka arbetsbelastningen för lärosäten med lärarutbildningar då stora delar av utbildningen berörs av förslag i promemorian. Att arbeta med att stärka kvaliteten i en utbildning som ständigt görs om och styrs från regeringens håll riskerar att få motsatt effekt då all tid går åt till att göra om styrdokument istället för att faktiskt fokusera på att arbeta fram ett kvalitetssäkrat innehåll i utbildningen som på sikt stärker både utbildningens attraktivitet för nya sökande och studenternas ämneskunskaper och pedagogiska skicklighet.

Det finns gränser för hur många olika satsningar lärosätena hinner med att arbeta kvalificerat med utan ökade resurser, som t.ex. uppföljning av antal lärarledda undervisningstimmar och nya former för samverkan.

Därtill föreslås ändringarna att träda i kraft med mycket kort varsel vilket i sig kan få konsekvenser för kvaliteten i lärosätenas implementering av regeringens förslag.

Behöver utformningen av den verksamhetsförlagda utbildningen förtydligas?

Det är inte självklart att tanken med övningsskolor fungerar bra i estetiska ämnen eftersom antalet lärare i estetiska ämnen är begränsat även på skolor som ger estetiska programmet i musik. För studentens utbildning är det viktigast med en adekvat placering hos en handledare utifrån instrument/inriktning. En annan problematik utgörs av att antalet tillgängliga VFU-platser sällan motsvarar lärosätets behov. Om skolhuvudmännen gav musiklejare goda förutsättningar att ta emot VFU-studenter, i form av tid och ekonomisk ersättning för sitt arbete som handledare, skulle situationen sannolikt se annorlunda ut. Inom grundskolan är det dessutom mycket vanligt att musiklejare inte har någon kollega i sitt ämne vilket gör att begreppet övningsskola utifrån ett ämnesperspektiv inte är relevant.



KMH ger handledarutbildning men tyvärr är intresset för att läsa den bristfälligt. UKÄ rekommenderade regeringen i sin uppföljning av VFU (2015:24) om ett handledarlyft, vilket inte har hörsammats. Resonemanget om ”tillräckligt många utbildade handledare” bygger på att skolhuvudmännen skapar goda förutsättningar för yrkesverksamma lärare som är intresserade av att handleda studenter så att de inom ramen för sin arbetstid t.ex. kompetensutveckling ges möjlighet att genomföra handledarutbildning.